

Posudek školitele na diplomovou práci Terezy Barvínkové: Řeč obrazů, symbolů a aluzí v Rakúsově prozaickém souboru Pieseň o studničnej vode

Diplomantka si jako téma své diplomové práce zvolila Řeč obrazů, symbolů a aluzí v Rakúsově prozaickém souboru Pieseň o studničnej vode. Tvorba Stanislava Rakúse se stala v poslední době předmětem širší literárněvědné diskuse, a to nejen v souvislosti s významným jubileem Stanislava Rakúse, ale i vzhledem k prestižní literární ceně, která mu byla udělena. Z tohoto pohledu se zdá být téma práce velmi aktuální, i přesto, že se autorka zaměřila především na Rakúsovu prózu z konce sedmdesátých let.

V úvodu práce se diplomantka zaměřuje na osvětlení metodologického přístupu k prozaickým textům. Z daného vyplývá, že záměrně je opuštěn syntagmatický rámeček uchopení jednotlivých próz. Jinými slovy: autorka rezignovala na interpretaci povídky jako celku. Přednost má hledání a interpretace tzv. jednotlicí (i propojující) linie těchto próz. Paradigmaticky se zaměřuje na archetyp vody, symboliku čísel, motiv cesty a postavu outsidera. Autorka se takto naprosto vyhnula osvětlení pojmů z názvu své diplomové práce: obrazy, symboly, aluze. Předpokládala bych, že právě definování těchto pojmů se stane nosnou částí metodologické kapitoly. Pokud se zaměříme na zástupné prvky, které mají podpořit tzv. jednotlicí linii Rakúsových próz, je třeba konstatovat, že významně mezi danými strukturálními prvky chybí motiv smrti, který je zastoupen nejen v prózách ze sedmdesátých let, ale doprovází i všechny autorovy texty další (včetně jeho textů juvenilních).

Na začátku každé kapitoly se autorka nejdříve usiluje vypořádat teoreticky s pojmovým aparátem, např. zobrazení a charakteristika „vody“ v literatuře, symbolika čísel (zejména čísla dva, tři a sedm), možnosti nahlížení na cestu v literárním textu, nejmarkantněji však v kapitole o outsiderovi. Přesto se autorka zvoleného přístupu drží nedostatečně, místy přistupuje k textu skrze prostý popis děje, který nahrazuje hlubší, interpretační vhléd do problematiky. Jinde se autorka nechá doslova unést šíří materiálu, např. v hledání vazeb mezi textem a folklorní předlohou. Zaměřuje se i na popis řady lidových zvyků, které se zdají být pro práci s Rakúsovým textem redundantní, nefunkční. Právě tak autorka na několika místech konstatovala např. postmoderní charakter Rakúsových textů (vždy šlo o prózy ze sedmdesátých let), aniž by osvětlila, případně na textu doložila, proč se tak domnívá (na s. 34, opakovaně na s. 43).

Autorka diplomové práce prokázala schopnost zorientovat se v problematice a funkčně navázat i na nejnovější sekundární literaturu vztahující se k danému tématu, což považuji za největší přínos.

Předložená diplomová práce splňuje veškeré předpoklady pro úspěšné obhájení. S vědomím velkého rozpětí jednotlivých klasifikačních hodnocení práci jednoznačně doporučuji k obhajobě a vzhledem k uvedeným nedostatkům navrhuji hodnocení dobře.

PhDr. Jana Pátková, Ph.D.